

Oponentský posudek na diplomovou práci A. Kutarňové : Terezie od Ježíše: Hrad v nitru

A. Kutarňová se ve své diplomové práci zabývá stěžejním dílem španělské barokní mystičky Terezie z Avily ve světle tří komentářů – hermeneuticko-fenomenologických rozborů Anthony Steinbocka a Mary Fröhlichové a teologicko-filozofické analýzy B. Lonergana.

V úvodu se zmiňuje o religionistické debatě o pojmu „mystika“ a podává stručný životopis Terezie se zajímavým poukazem k dobovému kulturnímu kontextu jejího života a díla. Předsvědčivě zdůvodňuje, proč si vybrala právě tyto komentátory a proč nechává stranou autory, kteří se pokoušejí o interpretaci tereziina díla s perspektivy psychologické.

V následující kapitole se věnuje filozofickým a metodologickým aspektům komentářů, s nimiž pracuje. Tato část je zpracována velmi pečlivě a důkladně, ovšem už od úvodu poněkud nepřehledně splývá výklad dvou pramenů, Lonergana a Fröhlichové – už na str. 5, kde mluví o třech komentářích, není zcela jasné, že Lonergana (kterého traktuje především jako východisko práce M. Fröhlichové a opírá se především o to, co o Lonerganovi píše Fröhlichová) představuje jako onen třetí pramen.

V následující 3. kapitole pak autorka prochází jednotlivé části knihy Hrad v nitru a srovnává jednotlivé interpetační přístupy.

Následuje část 4., poněkud problematicky nazvaná „Hrad v nitru jako celek“, kde se autorka věnuje hl. dvěma motivům z tereziiny knihy, otázce poznání a modlitbě. V této kapitole a následujícím Závěru autorka nejvíce vyslovuje vlastní názory a postřehy. Část 4. je patrně nejslabší – nalzneme tam jak jazykově neobratné formulace (např. „V prvním kroku se budeme soustředit.“ str. 71), tak místa, která autorka představuje jako „provokativní“, avšak více by zsloužily označení „naivní“ (např. str. 71: „Copak je vůbec možné poznat skutečnost takovou, jaká je? Ano.“). Také pasáž o duši poněkud směšuje problémy dnešního čtenáře s tímto pojmem a tradiční pojetí duše v náboženském myšlení baroka (*autorka by měla doplnit, zda podle jejího názoru Tereziino chápání duše se pohybuje v tomto tradičním rámci, či zda z něj něčím vybočuje*).

Zarážející je, že autorka pravděpodobně pracovala s anglickým překladem knihy, která je hlavním předmětem její práce a nikoliv s originálem.

Struktura práce je (až na zmíněné prolínání Lonergan/Fröhlichová) dobrá, argumentace (až na zmíněné naivity v 4. kapitole) vcelku přesvědčivá. Formální úroveň i práce s prameny je vcelku pečlivá a solidní. (Zůstává ovšem zmíněná otázka, zda a proč autorka pracovala s anglickým překladem a nikoliv s originálem). Jazyková úroveň až na několik neobratností je vcelku dobrá. Doporučoval bych respektovat pravopisný úzus současné češtiny, totiž přechylování ženských příjmení (Fröhlichová).

Kromě pečlivého a důkladného rozboru sekundárních pramenů (tří komentátorů) autorka uvádí i vlastní názory. Práce má obecný přesah – může zprostředkovat porozumění filozoficko-náboženskému poselství díla, které patří k dnešnímu čtenáři málo přístupnému myšlenkovému světu.

Doporučuji přijmout práci k obhajobě a hodnotím ji na dolní hranici stupně výborně

Prof. PhDr. Tomáš Halík ThD.
ÚFaR FF UK

V Praze 20. 5. 2011